

"Som i serem gent catalana, tant si es vol com si no es vol."

De "Ja Santa Espina", sardana, lletra de Guimerà, música d'Enric Morera.

CONTRA LA CULTURA CATALANA

El 30è Congrés Internacional del Pen Club, reunit a Francfort el mes de juliol del 1959, examinà l'informe presentat pel Pen Club Català, al Consell Executiu Internacional del Pen Club, el mes d'abril anterior i transmés per l'executiu als 52 centres nacionals d'altres tants països (en tres edicions, francesa, anglesa i alemanya) davant la gravetat dels fets exposats. El Congrés, al qual assistien uns 550 escriptors de tot el món, votà per unanimitat una resolució contra el genocidi franquista. Vegem-ne alguns punts :

Fins la Bíblia : Des de la fi de la guerra, 1939, fins al 1947, no es permeté la publicació d'un sol llibre en català.

Aquesta disposició comprenia llibres com la Bíblia en Català, de l'Abadia Benedictina de Montserrat i els de la Fundació Bernat Metge, de clàssics grecs i llatins amb llur traducció catalana, no existint en castellà cap traducció equivalent.

Quan foren saquejades les llibreries. Després de l'ocupació de Catalunya foren espurgades de llibres catalans les biblioteques i les llibreries foren saquejades i camions sencers de llibres foren transformats en polpa de paper, o cremats.

Les esqueles. - Diuen que han afluixat darrerament ..... però, qualsevol esquila de defunció publicada a la premsa, ha d'ésser-ho en castellà i amb els noms traduïts.

I els Jocs Florals. - La seva celebració és interdita, naturalment . Són una exaltació a la llengua catalana !

Diaris. - La prohibició de publicar qualsevol periòdic en català, és de la major importància. Abans es publicaven 24 periòdics catalans a Catalunya i unes 400 publicacions (setmanals, mensuals, etc) de tota mena, religioses, esportives, artístiques, professionals, literàries, per a la maninada, musicals, etc., . Ni una sola és permesa avui en dia.

Història falsa. - Amagar el passat als ulls dels catalans del present, és una política definida de l'actual règim. Aquesta intenció de mantenir el poble ignorant del seu passat, provoca un ressentiment, en particular per part de la generació nova, la qual és ben conscient d'ésser estafada a les escoles i a la Universitat per la propaganda de l'Estat.

Contra En Guimerà. - Quan l'Editorial Selecta, en la seva "Biblioteca Perenne", volgué publicar les obres d'En Guimerà, la censura s'oposà a la publicació de moltes d'elles, per considerar-les massa inspirades en el sentiment. Com a resultat, vegé la llum un volum d'"obres selectes", naturalment, "selectes" per la censura. Un aspecte molt important, el patriòtic, queda amagat als lectors d'avui.

I contra Molière. - Per representar la traducció catalana d'"El Malalt Imaginari", solament es va permetre una única sessió privada, la qual tingué lloc a l'Institut Francès de Barcelona.

També la gramàtica. - Un llibre titulat "El que cal saber de la llengua Catalana", del Professor J. Corominas, fou confiscat pel governador de Barcelona. Després de moltes discussions i dubtes, fou aixecada l'interdicció. Això fou degut a que l'autor és catedràtic de la Universitat de Chicago i una de les primeres autoritats en el camp de la filologia romànica.

I fins Espanya i tot, vaja! - El professor Elias de Tejada, escriví un llibre, "Las Españas" (1948), dedicat a l'anàlisi de les diverses nacions que formen Espanya i explicant les complexitats del país. La censura va permetre passar el llibre, però sota la condició d'afegir un capítol descriptiu de la unitat d'Espanya sota Castella. L'autor acceptà l'imposició i va escriure un capítol final en manifesta contradicció amb la resta de l'obra i en termes extremats, suposant que el lector notaria el contrast i n'endavinaria la causa.

Els tanoques. - El nacionalisme espanvol, tractant de suprimir la llengua i la literatura catalanes, segueix una política de dues cares i ben tortuosa, per cert. Molta gent creu que la petita proporció d'un dos per vent de la producció total anual de llibres, permesa per a ésser escrita en català, és emprada pel govern espanvol no solament com a vàlvula d'expansió sinó per demostrar als forans que el català, no és prohibit.

Es notable que la proporció esmentada fou establerta coincidint amb la victòria aliada de la segona guerra mundial. Es diu que al Ministeri encarregat de la censura, a Madrid, hi ha col·leccions de llibres catalans, per a ésser mostrats als visitants forasters i periodistes així com també als membres de les missions estrangeres, com a prova de que no hi ha persecussió contra la llengua catalana.

Finalment, Els fets esmentats abans, constitueixen un aclariment suficient i palesen que la política seguida pel règim espanvol va contra els principis de tolerància, respecte i llibertat d'expressió, inclosos en la carta del Pen Club.

Van igualment contra els principis de les Nacions Unides, tal com els expressen en la seva Carta, la Constitució de la Unesco, la Declaració Universal dels Drets de l'Home i moltes resolucions de la Conferència General de la Unesco.

L'estat espanvol és membre de les Nacions Unides i de la Unesco; per tant, hauria de respectar els principis fonamentals de les organitzacions de que forma part.

- - - - -

D I V E R S O S

"Rojo - Separatistas" ..... fins aquí, a Colòmbia, hem estat titllats així, per " injurias encubiertas al Estado Español" .
Només repliquem que, " en cubiertas", potser no, més aviat al capdevall de la tercera plana d'algun número passat.

Diàleg santificat. (Oblidat la Diada del Nostre Patró).
Sant Jordi : - Guaita, Jaume, com m'honoren els meus afillats !
Sant Jaume : - Doncs jo, dels meus, n'estic tan descontent, queestic a punt de presentar la dimissió de Patró, al Pare Etern.

El mes de maig passat, fou hissada, a Barcelona, una gran Bandera Barra-da, a dalt de tot del Temple de la Sagrada Família. Des de Dalt de Tot, al bon Gaudí li deuriem espurnejar els ulls d'alegría !

Del llibre " ART CATALAN. Edit. Avmà. L'Art Paleocristià. Joan Ferrando i Roig, Pvre. Pág. 82. : " ..... La comunitat tarragoni-na degué existir, però al Segle II i potser abans ; car així com la vinguda de Sant Jaume, té tots els símptomes d'una llegenda, la de Sant Pau, té tots els caràcters de la historicitat amb documents coe-tanis a favor seu ; i és Tarragona, precisament, la que ha conservat la tradició de la seva vinguda " .

Afegim doncs, ara, que la Seu Primada Catalana , és Tarragona, no pas Toledo, com ens voldrien fer creure ara, amb ple desconeixement de la història, dels drets i fins del propi parer de Roma.

L'humorista Albert de Sicília Llanes, s'estava morint. Adonant-se'n, es va fer portar un mirall i el barret de copalta, que es va posar i, amb el mirall al davant, es va descobrir, tot dient : - Passio-bé, senyor Llanes !!

C A T A L À ! : Bé o malament, cal que sempre escriguis en la llengua que Déu t'ha donat.

Amb tot, sempre serà millor escriure com mana En Pompeu Fabra.

D'ara endavant, cada mes, el BUTLLETÍ contindrà, com a anexe, " Regles de Gramàtica Catalana " .

REGLES PER A ESCRIURE LA LLINGUA CATALANA

Regla 1 - Ortografia de A - E

El català té dues grans variants: l'Oriental i l'Occidental, en la primera les lletres a - e es confonen en les síl·labes febles. La e del mot pare i la a del mot pera es pronuncien igualment. Es un so que s'anomena vocal neutra.

Com a regla general, els mots femenins porten al final la lletra a i els masculins la lletra e; masculins: pare, llibre, arbre, etc.; femenins: casa, dona, taula, veïna, etc.

Hi ha, però, un bon nombre de mots femenins acabats en e i de masculins en a.

Entre els noms femenins acabats en e els d'ús més corrent són els següents: barbàrie, base, calvicie, catàstrofe, classe, espècie, fase, febre, flaire, frase, higiene, índole, intemperie, llebre, piràmide, sèrie, superfície, torre, etc.

Entre els noms masculins acabats en a, els principals són: els acabats en arca, en cida, en ista i en ma. Exemples: patriarca, monarca, fratricida, insecticida, borsista, cronista, drama, emblema, etc.

En les terminacions verbals, la vocal neutra final és sempre a: mira, pensava, correria, dormia, creia, etc. S'exceptuen només els infinitius de la segona conjugació (en re): raure, moure, viure, escriure, etc.; i la tercera persona del singular del present d'indicatiu (i la segona de l'imperatiu) dels verbs córrer (i els seus derivats), omplir i obrir; ell corre (discorre, concorre) omple, obre.

I en les formes verbals acabades en s, m, n, u, s'escriu sempre e mai a. Exemples: miraves, tenies, corriem, sentíem, menjaven, queien, teníeu, volíeu, etc.

Regla 2 - Ortografia de la Ç (C trencada)

La lletra ç, que té el so de s sorda davant a, o, u, s'ha d'emprar:

a) En els adjectius d'una sola terminació (o sigui que són iguals en masculí i en femení) que acaben amb el so de s.

Exemples: audaç, capaç, feliç, atroc, precoç, veloç.

b) En els adverbis en ment corresponents als adjectius precitats.

Exemples: audaçment, feliçment, precoçment, veloçment.

c) En els mots derivats, formats amb els sufixos ança i ença.

Exemples: esperança (derivat d'esperar); enyorança (d'enyorar); tardança (de tardar), naixença (de neixer); temença (de temer); creixença (de créixer); coneixença (coneixer). S'escriuen, doncs: dansa, pensa, mansa, nansa, etc. perquè no són mots derivats.

d) En els mots de la mateixa família d'altres on s'escrigui c davant e - i.

Exemples: dolç, dolça, dolçor (en la mateixa família, dolcesa, endolcir); venç, vençut (vèncer, vencia); plaça (places); comerç (comerciant); torç, torço, (tòrcer); caça, caçar (cacera); dreçar (drecera); França (francès); força (forcejar).

e) En alguns altres mots que no obeixen a regla determinada entre els quals senyalem els següents, d'ús més corrent i els seus derivats:

arboç, arç avanç, avenç, braç, calç, calçat, cançó, capça (capça de bròquil), capçal, capçaner, eriçar, eriçó, escorça, estruç, faç, façana, falç, glaç, jaç, llaç, llença, lliçó, lluç, març, novençà, pedaç, plançó, Provença.

Resumint: Per usar correctament la ç cal, doncs, tenir present aquesta regla i consultar en cas necessari, la llista dels mots del apartat e).

Nota: Tingui's present que no s'escriuen amb ç els mots derivats amb els sufixos, às, assa, ís, issa, ús, ussa, dí, dissa. Exemples: canemàs (de canem); capatàs (de cap); cuirassa (de cuir); pinassa (de pi); degotís (de degotar); ferrís (de ferro); terrissa (de terra); clarissa (de clara); pallús (de palla); gentussa (de gent); batussa (de batre); enyoradís (d'enyorar); enemoradís (d'enenorar); cridadissa (de cridar); corredissa (de córrer); etc.